

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/43/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125202932
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8125202932.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s. ; skrátený názov VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90, IČO: 31 320 155 právne zastúpený: Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., so sídlom Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352 proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX D., o zaplatenie 900 Eur s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žalobu zamieťa.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1.1. Žalobou došlou súdu dňa 16.04.2025 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 900 € s príslušenstvom ako splátok splatných v čase od 20.04.2022 do 20.03.2025 v počte 54 x 25,00 €.

1.2. Žalobca vychádzal z toho skutkového základu, že medzi ním ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 12.09.2020 uzatvorená zmluva o pôžičke, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 1287,40 €, z ktorého bola do podania žaloby vrátená suma 325,00 €.

2. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

3. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie obsahom listín tvoriacich súdny spis a zistil nasledujúce:

3.1. Dňa 12.09.2020 bola medzi VÚB, a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom elektronickým spôsobom uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere. Podľa tejto zmluvy bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 1287,40 € s nasledujúcimi parametrami:

- RPMN 18,78%,
- splatnosť prvej splátky 20.10.2020,
- splatnosť ďalších splátok 20. dňa v mesiaci,
- doba trvania zmluvy 94 mesiacov (do 20.07.2028),
- ročná úroková sadzba 18,78%,
- splátka 25,00 €,
- počet splátok 94,
- celkové náklady spotrebiteľa 1062,60 €.

3.2. Žalobca ďalej súdu predložil „Predžalobnú upomienku“ zo dňa 26.01.2022 (+ doručenkou) adresovanú žalovanému, ktorou je tento vyzývaný k okamžitej úhrade omeškanej sumy 75,00 € s upozornením na možnosť predčasného zosplatenia úveru ako aj „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ zo dňa 19.02.2022 bez preukazu o doručení žalovanému.

4. Výzvou zo dňa 22.11.2024 požiadal súd žalobcu, aby v lehote 15 dní
Ř zaslal súdu všetky doklady a výstupy z registrov, ktorými sa overovala bonita žalovaného,
Ř zaslal súdu rozpis všetkých splátok úveru na istinu, úroky a poplatky,
Ř špecifikoval uplatnenú pohľadávku na istinu, úroky a poplatky,
Ř preukázal doručenie vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru žalovanému.

4.1. Na výzvu žalobca reagoval podaním zo dňa 10.12.2024, v ktorom uviedol, že predčasné zosplatenie úveru bolo vykonané obvyčajnou listovou zásielkou, preto jeho doručenie žalovanému preukázať nevie. Zároveň špecifikoval uplatnenú pohľadávku na istinu, úroky a poplatky. Ku skúmaniu bonity sa žalobca vyjadril spôsobom uvedeným nižšie.

5. Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval nasledujúco:

Podľa § 1 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy - Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm.d) zákona č. 129/2010 Z.z. - zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 7 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. - Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods.16 zákona č. 129/2010 Z.z. - Veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods.17 zákona č. 129/2010 Z.z. - Vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,

b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 7 ods.20 zákona č. 129/2010 Z.z. - Na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

a) čistý príjem spotrebiteľa,

b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,

c) výška splátky spotrebiteľského úveru a

d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

Podľa § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

6. Bezúročnosť úveru a neplatnosť predčasného zosplatenia úveru. Cieľom § 7 ako aj § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na

základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.).

Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru.

Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod.

Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver.

Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

Podľa NSS ČR sp. zn. 1 As XX/XXXX - E. kasačného soudu je třeba uvedené závěry krajského soudu chápat ve vzájemné souvislosti tak, že součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, podloženého odborností a profesionalitou, aby byly zjištěny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Proto je nutno dovodit také požadavek na doložení tvrzení dlužníka o jeho majetkových poměrech. Samotné ničím nedoložené prohlášení spotřebitele nemůže vést k řádnému prověření jeho schopnosti splácet úvěr, neboť se dle slov krajského soudu jedná o situace, kdy by osoba jednající s odbornou péčí měla a mohla mít pochybnosti o pravdivosti tvrzených skutečností. Smyslem zakotvení povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů posuzovat úvěruschopnost spotřebitele (§ 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru) je především ochrana spotřebitelů před rizikovými úvěry a dále řešení problému rostoucího zadluženosti domácností (viz důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru). Povinnost věřitele posoudit před uzavřením smlouvy bonitu spotřebitele představuje pro spotřebitele i určitou záruku, že věřitel bude při poskytování úvěru postupovat tak, aby jej do určité míry chránil před neschopností splácet. Primárním chráněným zájmem je zde ochrana spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by vedlo k jeho insolvenční se všemi negativními následky, a to jak ekonomickými v podobě ztráty majetku, tak společenskými v podobě společenské stigmatizace (viz Wachtlová, L., Slanina, J.: Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 99).

6.1. Podľa NS ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018 - Povinnosť posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvěr snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem

o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků.

6.2. Podľa rozsudku KS v Prešove sp. zn. 20Co/72/2017 - V súvislosti so zisťovaním bonity spotrebiteľa odvolací súd poukazuje na doplňujúci návrh, ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 129/2010 Z.z., v ktorom sa okrem iného uvádza: „Zámer finančného sprostredkovateľa je často presvedčiť nebonitného klienta, ktorý má problémy s kontrolou vlastných finančných tokov a hospodárením, aby pristúpil na úver, u ktorého je v mnohých prípadoch zjavné, že ho spotrebiteľ nebude vedieť splácať. Finančný sprostredkovateľ je motivovaný zanedbať povinnosť skúmania spotrebiteľovej schopnosti splácať úver vidinou peňažnej prémie za sprostredkovanie a subjekt poskytujúci úver si je vedomý, že v prípade neschopnosti splácať majetok môže siahnuť za pomoci štátneho donútenia na majetkové hodnoty dlžníka, napríklad obydlie. Prípadný argument zo strany veriteľa, že exekúcia majetku u nebonitných klientom je prirodzeným následkom nedodržania povinnosti splácať úver neobstojí. Je tak z dôvodu, že v prípade hrubého porušenia povinnosti skúmať spotrebiteľovu schopnosť splácať úver veriteľom z dôvodu vidiny majetkových hodnôt spotrebiteľa vstupuje veriteľ do zmluvného vzťahu v zlej viere (male fide), keďže si je dopredu vedomý toho, že spotrebiteľ pri svojej úrovni bonity s veľkou pravdepodobnosťou nebude môcť splácať úver. Veriteľ si je teda vedomý faktu, že hlavnou časťou zmluvného plnenia, ktorú od spotrebiteľa obdrží nebudú splátky úveru, ale poplatky za omeškanie platieb a uspokojenie z majetkových hodnôt spotrebiteľa v dôsledku spotrebiteľovej platobnej neschopnosti. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať.

6.3. Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zn. C – 679/18: Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zn. C – 449/13: Z toho vyplýva, že veriteľ musí po prvú v každom prípade a vzhľadom na osobitné skutočnosti prípadu posúdiť, či sú uvedené informácie primerané a dostatočné na ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa. V tejto súvislosti sa môže dostatočný charakter uvedených informácií líšiť vzhľadom na okolnosti uzatvorenia zmluvy o úvere, osobnú situáciu spotrebiteľa a výšku úveru. Toto ohodnotenie sa môže uskutočniť prostredníctvom dokumentov preukazujúcich finančnú situáciu spotrebiteľa, ale nemožno vylúčiť, že veriteľ zohľadní aj staršie informácie o finančnej situácii záujemcu na úver, ktorými môže disponovať. Obyčajné nepodložené vyhlásenia spotrebiteľa však nemôžu byť samy osebe dostatočné, ak k nim nie sú pripojené dôkazy.

7. Je nesporné, že medzi stranami sporu bola uzavretá spotrebiteľská zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Pred uzavretím tejto zmluvy bol však žalobca – veriteľ povinný s odbornou starostlivosťou skúmať, či majetková a sociálna situácia žalovaného (dlžníka) „zaručuje“ splácanie poskytnutého úveru z hľadiska jeho bonity.

7.1. V zmluve je uvedené, že priemerný čistý mesačný príjem žalovaného je 613,33 € a mesačné výdavky (napr. SIPO, náklady na bývanie, telefón) neboli vôbec skúmané, keďže v zmluve o nich žiadna zmienka ani nie je. Žalovaný je ženatý a má 0 nezaopatrených detí.

7.2. Žalobca uviedol, že bonitu skúmal nasledujúco:

- príjem žalovaného 613,33 €. Žalobca však mal zo Sociálnej poisťovne overené, že mesačný vymeriavací základ žalovaného (brutto mzda) je 717 €, čo podľa kalkulačky čistej mzdy predstavuje cca 573 €,

- výdavky na živobytie boli stanovené ako životné minimum 214,83 €.

- výdavky na už splácané úvery overené v SRBI boli 251 € mesačne.

7.3. Samotné životné minimum nie je dostatočný údaj o výdavkoch spotrebiteľa na živobytie ani podľa opatrenia NBS č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, keďže podľa § 2 ods.5 sa životné minimum ako výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa zvyšuje o 40% rozdielu medzi čistým príjmom spotrebiteľa

a životným minimom. Ak by teda súd vychádzal z príjmu spotrebiteľa 573,00 € mesačne, tak výška nákladov na uspokojenie základných životných potrieb by predstavovala $214,83 \text{ €} + 358,17/100 \times 40 = 214,83 \text{ €} + 143 \text{ €} = \text{cca } 358 \text{ €}$. Ak sa k tejto sume pripočítaná suma 251 € ako mesačná splátka už splácaného úveru, výsledkom je suma 609 €, čo je viac ako príjem žalovaného a to súd do nákladov na živobytie nezarátal ešte sumu životného minima pre manželku žalovaného, keďže manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť.

Životné minimum ako minimálna výška nákladov na živobytie prichádza podľa súdu do úvahy až potom, čo dlžníkom reálne vyčíslené výdavky by boli nižšie ako táto suma.

V rámci právnej argumentácie poukazuje súd na rozhodnutie

- ÚS SR sp. zn. II. ÚS 530/2024 - 31. Podľa § 7 ods. 17 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch sa vynaložením odbornej starostlivosti rozumie, že veriteľ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi.

32. Mohlo by sa teda zdať, že postačuje, ak veriteľ preukáže, že nahliadol do príslušných registrov a vyžiadal si od spotrebiteľa a ďalších orgánov príslušné podklady. Je ale zrejmé, že na to, aby bolo možné hovoriť o odbornej starostlivosti, je potrebné preukázať aj odbornosť samu – teda preukázať aj to, že bola platobná schopnosť posúdená správne (boli vyhodnotené všetky údaje a správnym spôsobom bolo na nich prihliadnuté). Zhromaždenie podkladov bez ich správneho a odborného posúdenia by totiž nenaplnilo cieľ, ktorý zavedenie takej povinnosti veriteľa sledovalo – chrániť spotrebiteľa pred nadmernou zadlženosťou a platobnou neschopnosťou.

33. Napokon je tu tretí aspekt procesu poskytovania úveru, na ktorý je súd povinný prihliadať na účely posúdenia, či veriteľ konal s odbornou starostlivosťou, a to či na základe odborného posúdenia mal byť úver poskytnutý. Napriek prieskumu zo strany veriteľa sa môže stať (a je zrejmé, že sa aj stáva), že dlžník úver splácať nebude. V takom prípade je potrebné vyhodnotiť, či sa tejto situácii nedalo predísť jednoducho tým, že by veriteľ úver nebol poskytol. Ak totiž veriteľ klientovi úver neposkytne, klient síce finančné prostriedky nezíska, ale ani nič nestratí. V prípade omeškania so splátkami, naopak, nielenže musí poskytnuté prostriedky vrátiť, ale suma sa (často výrazne) navyšuje o úroky, zmluvné pokuty a ďalšie poplatky, na ktoré má veriteľ nárok (ak ho má). Aj na platobnej neschopnosti dlžníkov teda môže veriteľ „zarobiť“, a preto je potrebné vyhodnocovať, či platobnú schopnosť dlžníka mohol už pri poskytovaní úveru racionálne predpokladať alebo nie – jednoducho povedané, či neposkytol úver napriek tomu, že bolo už na začiatku zrejmé, že ho dlžník nebude vedieť splácať.

34. Uvedené platí napriek tomu, že tieto aspekty poskytovania úveru nevyplývajú z doslovného znenia § 7 ods. 17 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch. Jednak je potrebné vziať do úvahy slovíčko „najmä“ v § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch a jednak je potrebné prihliadať na účel a cieľ čl. 8 smernice, ktorým je nielen ochrana samotného spotrebiteľa, ale aj posilnenie zodpovednosti veriteľa a zabránenie poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru (rozsudok Súdneho dvora CA Consumer Finance z 18. decembra 2014, C-449/13, bod 43; zvýraznenie pridané ústavným súdom, pozn.).

- rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/41/202 - 14. Právny predchodca žalobcu síce bonitu žalovanej skúmal, avšak jeho povinnosťou bolo nielen bonitu skúmať (proces zisťovania informácií o príjmoch a výdavkoch žiadateľa o úver), ale zistené skutočnosti aj vyhodnotiť. Okresný súd svoje rozhodnutie založil na konštatovaní, že právny predchodca žalobcu nemal k dispozícii všetky relevantné údaje o výške príjmu spotrebiteľky a výške jej výdavkov; odvolací súd doplnil, že tvrdenia žalovanej v žiadosti o poskytnutie úveru právny predchodca žalobcu nijakým spôsobom neoveril (príjem tvrdený žalovanou nie je ničím preukázaný), dovolací súd dodáva, že absentuje vyhodnotenie získaných informácií o schopnosti spotrebiteľky splácať úver. Záver nižších súdov o absencii vyhodnotenia schopnosti spotrebiteľky (absencia odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti splácať spotrebiteľský úver) nebol výsledkom ich nesprávneho postupu, či nepreskúmateľnosti (nedostatočného odôvodnenia) a zjavnej arbitrárnosti (svojvoľnosti) ich rozhodnutí.

- rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/78/2023 - Napokon k uvedenému dovolací súd zdôrazňuje, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedený rodinný stav žalovanej - vydatá; z vyjadrenia F., G. tak, ako sa premietlo do vyjadrenia žalobcu na č. I. 73 spisu nevyplýva, že by pri posudzovaní bonity spotrebiteľky uvažoval čo len s príjmom partnera a výdavky na jeho živobytie neboli vôbec zohľadňované. Iba z tohto vyjadrenia vyplýva, že žalovaná mala uviesť počet nezaopatrených detí 0, čo je v rozpore s tvrdením žalovanej na pojednávaní a jej ďalšou argumentáciou. Už uvedené potvrdzuje, že požadovaná odborná starostlivosť dodávateľa pred poskytnutím úveru nebola naplnená.

- rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 2CoCsp/3/2024 – 21. Podľa odvolacieho súdu nie je možné sa obmedziť len na skúmanie výdavkov týkajúcich sa úhrad záväzkov a opomenúť aj iné výdavky žalobcu, resp. spotrebiteľa, súvisiace s vedením domácnosti a pod. Skúmanie bonity zo strany žalovaného bez overenia výdavkov na živobytie, nie je postačujúce pre splnenie povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods.

1 ZoSÚ. Bez toho, aby žalovaný skúmal aj iné spomínané aspekty, napr. celkové mesačné výdavky žalobcu, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalobcu, potrebnej pre posúdenie jeho schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Nemožno teda konštatovať, že zo strany žalovaného sa jednalo o konanie s odbornou starostlivosťou.

22. Avšak aj napriek uvedenému považuje odvolací súd za potrebné poukázať na ust. § 7 ods. 27 veta posledná ZoSÚ, z ktorého plynie, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa, nie sa tejto zákonnej povinnosti zbaviť odkazom na životné minimum, nakoľko to nie je ratio zákona a tento postup nezohľadňuje individuálnosť životnej situácie toho-ktorého spotrebiteľa a jeho rodiny. Postup dodávateľa na úverovom trhu, ktorý používa paušálny údaj v podobe sumy životného minima, nakoniec neplynie ani z opatrenia NBS z 14.11.2017. S poukazom na ust. § 2 ods. 5 citovaného opatrenia, je potrebné vyvodiť záver, že ani usmernenie pre dodávateľov pôsobiacich na úverovom trhu neznamená, že výdavky sa bez ďalšieho majú rovnať sume životného minima.

8. Súdu teda nie je zrejmé ako žalobca dospel k záveru, že žalovaný bude riadne splácať úver, keďže nemal informáciu, či sa z jeho mzdy nevykonávajú nejaké zrážky a rovnako nemal žiadne informácie o jeho skutočných výdavkoch na živobytie, čo je priamo v rozpore s § 7 ods.20 písm.b) zákona č. 129/2010 Z.z. Skúmanie bonity klienta vyžaduje individuálny a aktívny prístup veriteľa pri overovaní jeho bonity a hrubým porušením odbornej starostlivosti je neskúmanie výdavkov klienta a ich pohodlné, formálne nahradenie životným minimom.

9. Súd teda robí záver, že žalobca pri preverovaní bonity (ako najdôležitejšej predzmluvnej povinnosti) nepostupoval s odbornou starostlivosťou (ako starostlivosťou vyžadujúcou aktivitu veriteľa a nie iba sofistikovane vykonaný postup, výsledkom ktorého je poskytnutie úveru nebonitnej osobe javiacej sa ako osoba, u ktorej možno riadne splácanie úveru predpokladať), čoho výsledkom je, že poskytnutý úver je bez úrokov, bez poplatkov a k jeho platnému predčasnému zosplatneniu nedošlo (preto nie je potrebné zaoberať sa nedoručením jeho vyhlásenia žalovanej). Odborná starostlivosť je vyššia forma starostlivosti ukladaná osobám s určitými profesionálnymi schopnosťami za účelom dosiahnutia dôležitých cieľov. Dodávateľ tak musí v úzkej súčinnosti s klientom urobiť chtiac – nechtiac audit domáceho rozpočtu klienta a jeho pozornosti nesmie ujsť nepreukázanie príjmov a výdavkov zo strany klienta. Predčasné zosplatnenie úveru je tak neplatným právnym úkonom bez akýchkoľvek účinkov. Keďže išlo o hrubé porušenie odbornej starostlivosti, uplatnia sa obe zákonom predpokladané sankcie, aplikujúc pravidlo „argumentum a maiori ad minus“ (od väčšieho k menšiemu; od silnejšieho k slabšiemu – poukazuje na to, že napr. z obmedzenia vo väčšom rozsahu sa usudzuje aj na obmedzenie v menšom rozsahu alebo splnenie podmienok na prísnejšiu sankciu obsahuje v sebe aj splnenie podmienok na menej prísnu sankciu).

10. Už len na okraj súd uvádza ako chápe znenie § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom 1. bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo 2. bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Spojka „alebo“ nemusí mať výlučne vylučovací význam ale je nutné vychádzať z kontextu súvetia, v ktorom je použitá. Tak je tomu v danom prípade. Citované ustanovenie znamená, že o hrubé porušenie ide v prípade, ak veriteľ nevykoná zisťovanie podľa 1. alebo podľa 2. Uvedené je logické, pretože iba vykonaním 1. a 2. môže veriteľ získať komplexné informácie pre vyhodnotenie bonity dlžníka. Zákonodarcu zároveň správne nepoužil spojku „a“, pretože v takom prípade, by k hrubému porušeniu došlo iba pri nevykonaní 1. a 2. súčasne, teda na hrubé porušenie povinnosti by nepostačovalo nevykonanie iba jedného z uvedených postupov.

Uvedené ustanovenie tak treba vykladať tak, že o hrubé porušenie povinnosti ide, ak veriteľ nevykoná, čo len jedno z opatrení 1. alebo 2. a negáciou uvedeného dospejeme k záveru, že vykonané musia byť obidve zisťovania, teda 1. a aj 2.

10.1. Súdu je z úradnej činnosti známe, že divízie CFH a Quatro výdavky spotrebiteľa bez ďalšieho nahrádzali životným minimom, čoho výsledkom je najviac zlyhaných úverov v týchto divíziách.

11. Žalobca tak má nárok na vrátenie rozdielu medzi istinou splatnou ku dňu rozhodnutia súdu po odpočítaní istiny už zaplatenej. Na priznanie tejto sumy by však súd musel mať k dispozícii požadovanú amortizačnú tabuľku, aby vedel aká istina ako súčasť jednotlivých splátok je splatná ku dňu rozhodnutia súdu a či táto istina prevyšuje sumu už zaplatenú. Údaj v čiastočnej amortizačnej tabuľke, že ku dňu 20.01.2022 je dlžná istina 23,85 € je po započítaní celej zaplatenej sumy 325 € na istinu nesprávna,

keďže ku dňu 20.01.2022 mala byť v rámci splátok zaplatená istina 89,50 €, čo bolo splnené. Následne ako dlžná istina uvádzaná suma 1197,90 € (teda nesprávny nedoplatok 23,85 € a zosplatnená istina 1174,05 €) neumožňuje zistiť pri konečnej splatnosti dňa 20.07.2028 istinu dlžnú ku dňu rozhodnutia súdu, preto bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá.

11.1 K prípadnej námietke žalobcu, že aj pri bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je potrebné zachovať výšku splátky 25 € (ktorá by predstavovala iba istinu) súd uvádza, že by s ňou nebolo možné súhlasiť. Bol zo totiž práve žalobca, ktorý ako dodávateľ koncipoval formulárovú zmluvu a nastavil amortizáciu splátok úveru. Nastavenie splácania spôsobom, ako to žalobca pripravil v posudzovanej zmluve, je za riadneho chodu vecí (riadneho splácania úveru) v neprospech spotrebiteľa, ktorý uhrádza najprv v značnej miere úroky a poplatky a až následne dochádza k prevažnej úhrade istiny. Pokiaľ je to práve žalobca ako dodávateľ, ktorý závadne konal, čoho dôsledkom je bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a nemožnosť jeho predčasného zosplatnenia, súd nevidí dôvody, prečo by za takej situácie mal byť zvýhodnený vo vzťahu k spotrebiteľovi opäť žalobca (!) a súd by mal v rozpore so žalobcom pripraveným obsahom zmluvy, tomuto priznať aj nárok na istinu, ktorý podľa zmluvy doposiaľ nie je splatný a uvedeným spôsobom modifikovať obsah zmluvy v neprospech spotrebiteľa. Ak by teda spotrebiteľ mal úver splatiť splátkami vo výške 25 € (ktoré by tvorili istinu z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru), počet splátok by nebol 94 ale 52 (suma istiny 1287,40 €/výška splátky 25) a teda by istinu musel splatiť v čase takmer o 1 kratšom ako pri riadnom splácaní. Sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti by tak čiastočne bola v neprospech spotrebiteľa, čo súd považuje za neprípustné.

11.2 Pokiaľ žalobca v danej veci súdu nepredložil napriek výzve amortizačnú tabuľku, súd nemohol rozhodnúť o priznaní celých splatných splátok v zmysle zmluvy v sume 25,00 € eur zahŕňajúcich pôvodne istinu ako aj úrok (na ktorý však žalobca nemá nárok) ako iba splátok istiny, nakoľko takýto postup by žalobcu zvýhodňoval.

12. Na záver súd vyjadruje počudovanie nad procesným postupom žalobcu spočívajúcim v nezaslaní kompletnej amortizačnej tabuľky. Predmetná vec totiž už bola predmetom konania pred OS Prešov pod sp. zn. 9Csp/158/2024 (kde však žalobca vychádzal zo skutkového stavu predčasného zosplatnenia úveru a preto nejde o res iudicate a rozsudok bol vynesený dňa 30.01.2025) a žalobca z rozsudku v tejto veci vedel, že súd úver považuje za bezúročný a bez poplatkov a že je možné priznať iba istinu zo splátok splatných ku dňu jeho rozhodovania.

13. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

13.1. Žalovanému plne úspešnému súd nárok na náhradu trov konania nepriznal, keďže mu žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.